

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“
(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godinu «Objavitelju Dalmatinskomu» i «Smotri Dalmatinskoj» za Austro-Ugarsku Kr. 12.—, samom «Objavitelju Dalmatinskomu» Kr. 6.—; samoj «Smotri Dalmatinskoj» Kr. 8.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmjerno. Pojedini brojevi stoje 16 para, a zastareni para 20.

Dijenja za predbroju, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstbe, uz koja nema prilžne preplate, biti će povrćena. — Dretplate se šalju poštanškim naputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primaju. — Pisma i novce treba šijati «Uredu Objavitelja Dalmatinskog u Zadru».

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

Prvim siječnja 1918. otvara se pretplata na «Objavitelju Dalmatinskomu» i «Smotri Dalmatinskoj» za Austro-Ugarsku Kr. 12.—, samom «Objavitelju Dalmatinskomu» Kr. 6.—; samoj «Smotri Dalmatinskoj» Kr. 8.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmjerno. Pojedini brojevi stoje 16 para, a zastareni brojevi para 20.

Cijena je na godinu «Objavitelju Dalmatinskomu» i «Smotri Dalmatinskoj» za Austro-Ugarsku kr. 15, samom «Objavitelju Dalmatinskomu» kr. 8, samoj «Smotri Dalmatinskoj» kr. 10. Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmjerno. Pojedini brojevi «Objavitelja Dalmatinskoga» stoje 10 para a pojedini brojevi «Smotre Dalmatinske» 16 para. Zastareni brojevi para 20.

Zupski uredi, pučke i gragjanske učione i samostani u Dalmaciji plaćaju za «Objavitelju Dalmatinskomu» i za «Smotru Dalmatinsku» kr. 8 na godinu, i to sve u jedan put i unaprijed.

Gospoda pretplatnici, kojima pretplata dopjeva, umoljena su da je na zgodno vrijeme obnove, kako neće pretrpjeti prekidanja u primanju lista.

Dretplate se šalju postanskim naputnicama Uredu «Dalmatinskog Objavitelja» u Zadru.

Ratno stanje izmegju Austrije-Ugarske i Sjedinjenih Država.

WASHINGTON, 8. Dredsjedatelj odbora za izvanjske poslove Zastupničke Kuće preporučio je da se jednoglasno primi rezolucija o izvavi rata Austriji Ugarskoj. Izjava rata u glavnome korisna je saveznicima. Austrija Ugarska je potrajala u neograničenom, bezobzirnom podmorničkom ratovanju; topila je američanske lagje i ubijala američanske državljane. Ovo je ratno djelo protiv Amerike. Naša je zastava obesčasćena, naša teritorijalna nepovredljivost je povrijeđena, naši su državljani poubijeni. Mi bi morali primiti izaziv Austrije Ugarske onako, kako smo primili izaziv Njemačke.

Na isti način predsjedatelj odbora za izvanjske poslove Senata preporučio je da se prihvati rezolucija. Senator Lodge tražio je, da se izjavi rat Ruskoj i Bugarskoj. Turci su — reče — taoci Evrope i Kršćanstva. Amerika nije klivna na Bugarsku, ali je Car Ferdinand bio zaveden da stupi u savez za Njemačkom. Bugarska je postala oružjem Njemačke. Ludo je misliti: da bi se Bugarska dala riješiti saveza sa Njemačkom.

DARIZ, 8. «Matin» javlja iz New-Yorka: Netom se izjavi rat Austriji Ugarskoj, odmah će američanska mornarica stati da operiše u Sredozemnom Moru, a američanski letioci na talijanskoj fronti.

WASHINGTON, 9. (Reuter). Predstavnička Kuća primila je sa 363 protiv 1 socialističkog glasa rezoluciju o izvavi rata Austriji-Ugarskoj. Doslje kratke rasprave, tu je istu rezoluciju primio i Senat. Ratno stanje počinje dana 7 decembra na večer. Dredsjednik Wilson potpisao je ratnu izjavu.

GDJE SU NESTALE

Novela K. Klostermanna.

(Konac).

Minu godinā otkađ je bilo nestalo jađne Lujize nesretnim je rođiteljima vrijeme prolazilo tužno u bolovima, koji su ne prestano obnavljali, u nesnosnim duševnim mukama i neprestanim tuženjem na sebe; svaka radost života bješe im išćezla, i u ovoj je žalosnoj atmosferi rasla njihova mlagja kćerka Rose-Marie. Bila je, ako je moguće, još ljepša i ćilija od svoje starije sestrice, koje bješe nestalo, ali je ujedno bilo očevitno da je ona stradala u sjetnoj okolini, koju joj je sudba bila odredila. Digda u sve ovo vrijeme ne ću vesela smijanja, dosjetljive prijatne riječi, ćmucke i ozbiljno vršili su otac i majka svoju radnju, mućke vodila ju je majka na školu s đana na đan, dok joj je bilo đvanaest godina, i s đana na đan bješe ona svjedok, da bi majka đrhtala kao prut, kađ bi prolazila mimo mračnu tamnicu La Roquette ugledavši crne židove, koji bjehu na nju djelovali onako tužno one žalosne večeri. Netom bi kucnulo ćetiri ćasa, stajala bi majka ispred škole i mućke bi je doćekala. Siromašno dijete, koje nije poznavalo nikakve radosti, prićšnuto, slomljeno, nije moćebit ni razumijelo bujno veselje svojih đrugarica, ma đa je po prirodno samo bilo puno života, ma đa bi kađogod usplamtilo u njenim ćcima nešto kao svjetla sunćana zraka.

WASHINGTON, 9. (Reuter). Zbog izjave rata Austriji-Ugarskoj, dodao se popisu neprijateljskih državljana jedan milijun osoba. Mnogi, koji su odavna sumnjivi, da bi mogli našćokoditi vladinim planovima, uhvaćeni su i zatoćeni, ako nijesu vlastima dokazali svoje miroljubive namjere. Svi su državljani austro-ugarski podvrgnuti jednakom ogranićavanju boravišta, kaogod i njemaćki.

Torpedovan amerićki razbijać. WASHINGTON, 9. (Reuter). Amerićanski razbijać «Jakob Jones» bi torpedovan u ratnoj zoni; veliki je dio posade zaglavio.

Izvećtaji austrićko-ugarskog i njemaćkog glavnog stana od 7., 8., 9., i 10. decembra nalaze se u «Objavitelju Dalmatinskomu».

Pooćtreni podmornićki rat. BERLIN, 10. Novi uspjesi podmornićka u blokovanom području okolo Engleske: 11.000 nećstih tona.

Izvećtaji turskog glavnog stana. CARIGRAD, 8. Glavni stan, 7. decembra.

Fronta na Sinaju: Za noći prije 6 o. m. iznijelo se više puta zarobljenika. Naše kopnene i pomorske letjelice ponovile su svoje uspješne napade bombama na neprijateljske naprave na Dubrosu. Unatoć neprijateljskoj odbrani, sve su se letjelice zdrave povratile. Inaće ništa važno.

Izvećtaji bugarskog glavnog stana. SOFIJA, 10. Generalni ćtab, 9. decembra.

Maćedonska fronta: Artiljerijska vatra pojaćala se neko vrijeme na Crvenoj Sieni, u obliku Cerne i u okolici Moglene. Od prilike pet engleskih satnija pokućale su da zakroće protiv naših straža na sjeveru od Doiranskog jezera, ali bjehu od naše vatre uzbijene. U ravnicu Strume protjerane su vatrom dvije engleske satnije, koje su se oćiskivale prema jednoj našoj glavnoj straži u selu Kolendru.

Na fronti u Dobrudži: Mirovanje.

Ententine vlasti i Rusija.

Rumunjska prama boljševićkoj vladu u Rusiji.

AMSTERDAM, 8. Dopolisnik «Timesa», koji se povratio iz rumunjskog glavnog stana, javlja: Nazori o držanju, što će Rumunjsko zauzeti naprama boljševićkoj vladu, vrlo su oprećni. Komisije su većinom sklone Nijemcima. Mjesta što leže na fronti, puna su vojnika, koji su ostavili strjeljaćke robove, da slućaju govore boljševićkih govornika. Revolucionarni odbor nedavno je uapćio zapovjednika ćelvtrog vojnog zbora generala Rogussa.

bio ućazan uđarac; ali što se moće? — Źalili ste je dosta i kađ bi ste se obratili u ćemprese jaćkove na Pere-Lachaise, ne biste je povratili u život. Ko moće kazati što bi je bilo ćekalo; moćda slatko poćiva u narućju Boga milosnika. Ali zabravljate, ti i žena, đa imate i đuznosti prama đrugoj kćeri. Ili mislite đa mlada djevojka, u kojoj se probuđio život, moće podnositi ovo kođ vas u ovoj dolini suza, u koju je osugujete? Sva kuća o tome govori i zamjera vam; vać mi već vralar ovo reće, netom đogioh i zapitać za vas, i onamo gore u mansardi nađ vama ćvelja, koja je takogjer izgubila dijete, Źali takogjer jađnu Rose-Marie i rekla mi je đa vam govorim i đa vam upravim glavu. Znaće đa nemam nikoga nego vas i rađ bi oživio u ovoj vaćoj djevojci, sve ću joć, dok me Bog pozove k sebi, njoj ostaviti što imam, ali, Boga mi, ne ću đa vi postupate s njom tako! Drugo Źivljenje treba đa prepravite vaćoj curi, i đa smetnete ona vaća kisela lica, inaće će vam ona uvehnuti i umrijeti, ili će vam izlećeti te vam zaigrati komeđiju, na koju ćete promićljati do vaće smrti. Lakće biste pazili na vreću buha, no na ovako mladu djevojku! To vam govorim ja, koji sam takogjer ćtogođ vidio i opitać u ovo pedeset godina Źivota.

Iste večeri reće stric Rose-Marie pred njenim rođiteljima: «Ćakle, ti curu, ćuj i kađi iskreno: ovdje majka hoće đa te ima đoma, a ti bi voljela đa iđeć ćiniti cvijeće onamo u radnji na bulvaru des Capucines, eh? — ne boj se, istinu mi kađi: bi li? Djevojka ostade zabunljena na ovo neoćekivano pitanje, a njena majka problićdi od straha. «Ćala, kađi, kađi ćakle!» navaljivaće stric. «Ćjevere — ja se toliko bojim», reće majka.

bio ućazan uđarac; ali što se moće? — Źalili ste je dosta i kađ bi ste se obratili u ćemprese jaćkove na Pere-Lachaise, ne biste je povratili u život. Ko moće kazati što bi je bilo ćekalo; moćda slatko poćiva u narućju Boga milosnika. Ali zabravljate, ti i žena, đa imate i đuznosti prama đrugoj kćeri. Ili mislite đa mlada djevojka, u kojoj se probuđio život, moće podnositi ovo kođ vas u ovoj dolini suza, u koju je osugujete? Sva kuća o tome govori i zamjera vam; vać mi već vralar ovo reće, netom đogioh i zapitać za vas, i onamo gore u mansardi nađ vama ćvelja, koja je takogjer izgubila dijete, Źali takogjer jađnu Rose-Marie i rekla mi je đa vam govorim i đa vam upravim glavu. Znaće đa nemam nikoga nego vas i rađ bi oživio u ovoj vaćoj djevojci, sve ću joć, dok me Bog pozove k sebi, njoj ostaviti što imam, ali, Boga mi, ne ću đa vi postupate s njom tako! Drugo Źivljenje treba đa prepravite vaćoj curi, i đa smetnete ona vaća kisela lica, inaće će vam ona uvehnuti i umrijeti, ili će vam izlećeti te vam zaigrati komeđiju, na koju ćete promićljati do vaće smrti. Lakće biste pazili na vreću buha, no na ovako mladu djevojku! To vam govorim ja, koji sam takogjer ćtogođ vidio i opitać u ovo pedeset godina Źivota.

Izmegju Rusije i Engleske. AMSTERDAM, 8. Ovdješnje neke novine donose da «Times» javlja iz Petrograda, da nota, kojom engleska vlada izvjavljuje da neće uđovoljiti molbu ruske vlade, koja pita da se puste na slobodu zatoćeni Rusi Ćićerin i Petrov, bila je predana u ćetvrtak Smolinskome Institutu.

Ruska vlada ne ućiđa državne zajmove Rusije u inozemstvu. AMSTERDAM, 7. (Reuter). Londonski «Daily Telegraph» javlja iz Petrograda, 6 o. m. Danas objavljeni dekreć saopćuje da se sumarno ućidaju svi inostrani zajmovi i obustavljaju plaćanje odnosnih kamata.

DETROGRAD, 10. (Detrogradska Agencija). Nije vladinom odlukom ućinjeno nikakvo proglaćenje nevaljanosti državnih zajmova u inostranstvu. Rađi se na prosto o nekom ćlanaku u boljševićkom glesilu «Ćravda».

Finska Republika. STOCKHOLM, 9. Po državnom temeljnom zakonu, što ga je finski Senat prikazao Saboru, Finska bi postala republikom, sa predsjednikom na ćelu, koji bi se izabrao svako šest godina. Prvi bi se predsjednik izabrao dana 15 januara, a nastupio bi službu 15 aprila. Senat je oćlasao delegate da obznane strane države o ćustojenju finske republike. Sabor je odluođio đa uzme zajam od 25 milijuna maraka. Socijalisti su se ustegli od glasovanja.

Englezi na talijanskoj fronti. LUGANO, 7. «Daily Chronicle» javlja dana 3 o. m. sa talijanske fronte: Ćete engleske ekspedicije izmijenise vrve hiee sa Nijemcima.

Revolucija u Oportu. AMSTERDAM, 9. Agencija Reuter javlja iz Madrida: Po telegramu iz Oporta, buknila je u Oportu revolucija. Nema pojedinosti. I. u Oportu došlo je do nemira; svjetina je opljaćkala pekarnice; dvije su osobe ubijene, 60 ih je preneseno u bolnice, 91 uapćena. Svijet je klicao vojnicima, koji nijesu postredovali.

LONDON, 9. (Reuter). Revolucija u Oportu svršila je s uspjehom. Revolucionarna je vlada dala ostavku. Alfonso Costa obrazovao je privremenu vladu. U Lisboni i Oportu miruje se.

Bolest ministra izvanjskih posala grofa Czernina. BEĆ, 11. Ministar izvanjskih posala grof Czernin, koji je zbog lake boljetice morao đa odustane od naumljenog puta u Berlin, po lijećnićkom savjetu leći u postelji.

Ekvađorska Republika i Njemaćka. GUAYAGUIL, 9. (Reuter). Sluđbeno se javlja đa je republika Ekuvađorska prekinula diplomatićke odnose sa Njemaćkom.

«Ti mući, buđi pametna i pusti đa ona govori. «Ćh đa, stric, opet bi voljela hođiti na radnju... već sam zaragijavala novaca... ali majka ne će, i tako doista ne smijem...» «Smijješ, Boga mi, smijješ, moja miljenico», ućklikne stric, «i hođićeć, zato ću se ja brinut; ti si doista pametna a đa ne ućinićš buđalaćtina». Majka promrmlja u sebi nešto, otac se namrgođi, ali se ne usugujahu đa se protive; djevojka ćinilo se đa ne vjeruje, njeni su se pogledi ćasom plaho zalijećali k stricu i opet bi se zaustavili kođ rođitelja. U toliko stric brzo razveseli i poće sve pripovijedati vesele stvari. Oni slućahu, ćtovićeć poćeće se i djelomice smiřati, ali bi opet odmah umukli, kađ bi se pobojali ove veselosti, od koje su se bili ođavna odluođili, ali već ođavna, mnogo ođavna, ne bješe u ovim Źidovima pala vesela rijeć i ne bješe ođjeknulo srćano smijanje.

Drugoga đana rano Rose-Marie poće u trgovinu, u kojoj je do ne đavna rađila, đa moli đa bi je opet primili na radnju; majka je i stric doćpratiće. Nju primise, a stric, koji je takogjer bio govorio s vlasnicom trgovine, doznade iz pouzdanih usta, đa mu je sinovćinja bila vrla i valjana radnica. To mu je bilo tako đrago, đa bi bio malo ne zagrićo onu gosposju.

«Madam», reće oćevitnom enafom, «đa vas Bog blagoslovi i svi oni neka vam zahvale; vi ste prava majka ovoj curi, više nego ova ovdje. I đa je vaća, ne biste je zatvorili kađ koludricu». «Ća zašto bi je zatvorila? odgovori posmijehom cvjetarica; «ako je vrla, ne treba toga, a ako nije, ne mogu je saćuvati». Stric se okrene pobjedonosno k svojoj snasi nagibajući se od gorljivoći.

«Ća, kađi, kađi ćakle!» navaljivaće stric. «Ćjevere — ja se toliko bojim», reće majka.

Pregovori za primirje s Rusijom.

BERLIN, 11. O toku pregovora za suvjericu na istočnoj fronti Wolff Bureau doznaje ovo: U početku pregovora sa ruskom deputacijom, koja se javila u glavnom stanu višeg zapovjednika istočne fronte, izbilo je na vidjelo, pri izmjenjivanju punomoći, da su ove za obe strane ovlašćivale jedino da se raspravlja o primirju, ali ne o miru.

Ruska delegacija predložila da se ugovori opće primirje za sve vojske na svima frontama. Na ovaj prijedlog mi nijesmo mogli da pristanemo, jer niti su saveznici Rusije bili zastupani, niti su oni dali ruskim delegatima punomoć da u njihovo ime pregovaraju.

Tada se složismo u tome, da ugovorimo primirje, koje će se ograničiti na naše savezničke vojske i ruske armije. S ruske se strane na to izriekto naglasilo, da će primirje, koje će se ugovoriti, imati svrhu da se neposredno stupi u pregovore o miru, i to o općem miru izmjeđu svih zaraćenika. To su naši opunomoćnici primili sa zadovoljstvom na znanje. Na pretresanje pitanja o miru nije se moglo odmah preći već stoga, što obostrane punomoći nijesmo za to dostajale. Sutridan na sjednici ruski delegati saopćise svoje prijedloge za primirje. Njihovi uvjeti išli su, za njihovu vojnu situaciju, dijelom za čudo daleko; Rusi su, na primjer, tražili, da napustimo otoke u Riškom zalivu, dok sami nijesu nugalali da bi ma na ikakvoj tački fronte povukli svoje čete. Htjeli su nam narediti, da za sve vrijeme što traje primirje — koje su oni predviđali da će trajati šest mjeseci — naše čete na istočnoj fronti ostavimo u strjeljačkim rovovima, oni ne bi bili dali ni da ih povučemo u njihove zimske stanove. Na ovakve uvjete, razumije se, mi ne mogasmo pristati. Pretresajući pojedine tačke, vidjelo se da bi se u svakoj, osim u jednoj, mogao postići sporazum. Jedina tačka, koja se nikako ne mogosmo riješiti, bijaše napuštanje otoka u Riškom zalivu, o čemu dakako ne može biti zborna.

Kako se pak sporazum mogao lako da postigne, pokazalo se u času, kad su ruski delegati izjavili, da se moraju raspitati u Petrogradu, jer postlje toga, u najkraće vrijeme, a da nijesmo udarili o ozbiljne teškoće, složili smo se o uvjetima deseterodnevnog suvjerice, koja je sada nastupila. U ovako brz uspjeh naziremo lijepo znamenje za budućnost.

Ministerijalna komisija za istraživanje u jugoslavenskim zemljama.

«N. F. Dresse» pišu iz Graca, 2. o. mj.: Danas su stigli amo odjelni predstojnik Lud. v. Alexy do ministarstva unutrašnjih poslova, ministarstvenni savjetnik Čulić od predsjedništva ministarskog vijeća, podpredsjednik donjoaustrijskog školskog vijeća Dr. Braitenberg kao zastupnik ministarstva nastave. Visoki činovnici zadržati će se više sedmica na svom putovanju kroz Stajersku, Korušku, Kranjsku, Primorje i Dalmaciju, da tu na posebni nalog vladne, povedu istragu o svim pritužbama, koje su jugoslavenski zastupnici u svojim interpelacijama o postupku sa slovenskim i hrvatskim pučanstvom za vrijeme rata iznijeli. Ministerijalna komisija je opskrbljena sa opsežnim punomoćima te ima zadatak da direktnim preslušavanjem pučanstva ustanovi za svaki pojedini slučaj pravo stanje stvari, te da o tome izvjesti vladu. Komisija će se baviti samo pritužbama upravljenim na civilne državne oblasti, budući da će pritužbe upravljene na vojničke oblasti biti ispitane od jedne posebne vojničke komisije. Tako sakupljeni materijal biti će upotrebljen kao osnova za vladine odgovore na gori spomenute interpelacije.

Naši Dopisi

Trogir, 26. studenoga.

Sinoć u suton vojnička je glazba iznenadila pučanstvo veselom svojom svirkom. Ditali se ljudi: što je? — Školska djeca pririgavaju svečanost za ratne udovice i siročad! Ima li plemenitije i ganutljivije zamisli? Ovo je bilo nešto novo i izvanredno. Mala djeca za malu siročad! Da kakvim se zanosom pripravljali za ovu zgodu... Sve je prešlo u pozadinu, a svečanost za male sirote

«Sad čuješ! Sad čuješ!» usklikne; «ova ti je gospogja takogjer kazala! Sad ćeš se možda opametiti!». Tada majka i stric otigju a Rose-Marie ostane u radnji.

Kad u večer suprugi sjedahu doma sa svojim gostom razgovarajući i čekajući povratak djevojke, reče ovaj pružajući bratu ruku: «Dakle je ugovoreno, je li? Vi ćete promijeniti svoj život i ostaviti vječno plakanje i mrmljanje. Ja se tako radujem ovomu djelatju, da ću ostati dulje vremena s vama da vas opet malo uvedem u svijet. Ostavite vam i nešto ovdje, njoj za poboljšanje i za malo parađe, bez koje se ne čuti sretnom njezina takova djevojka.

Posjeta stričeva bješe mjeseca maja; vrijeme bješe prekrasno. Akacije bulvara bjehu se već zaobjele svježim zelenilom, stotine gradina i malih vrtala u gradskome okolišu, stabla keča i paraka, travišta i cvjetne lehe squarā zalivena majskim svjetlom disahu hlad i miris, te se pobjedomonosno borijahu sa zadahom i smradnim isparama, koje su se dizale iz neizmjerne punine kuća, iz milijuna bića, koja disahu, iz džinovskog procesa gnjiloće i raspada od tolikih organizama.

Tako unutar grada, ali izvan njega na okolo golemog tijela kapitale, stalovalo je i gospodovalo proljeće svojim cijelom beskonačnom sjajnosti.

Od djetinstva Rose-Marie ne bješe nigda vidjela proljetnu krasotu; za nju bjehu odlećele godine jedna iz druge, sa vječito jednakom jednoličnošću, nigda ne bješe izašla iz gradskog opsega, nigda se ne bjehu njeni roditelji spomenuli da je uvedu u hram prirode, koji je sam Bog zgradio ljudima.

zaokupila im dušu i srce. Učitelji, učiteljice, učitelj glazbe, svi ruke na posao. Jedva je jučer u jutro svršila šk. misa, a već je općinstvo vrvalo u opć. dvoranu, da nabavi ulaznicu. Dvorana je blagohotno, ustupila općina, a uredila je djeca s učiteljima. Na pozornici slika prejasnoga Vladara ukusno okićena lovor-vijencem, vještačkom rukom ratarskog učit. J. Baranovića. U 6 s. već dvorana puna. Ulaze: opat, kaptol, načelnik, oficirski zbor, megiu njima Rittr, Kerdić, zapovjednik Cambj, zapovjednici ratnog broda «Slavija», činovnici, oružnici, gospogje i ost. Svak se diže na noge na omiljeni glas «Carevke» ispijevane od učenika i učenica. Tad stupi učenik š. g. t. Rubignoni V. i kazuje «Proslav» pun lijepih misli i čustava, a napisao ga učit. ove škole P. Grego. Nakon toga zapjeva zbor učenika Vilharovu «Mlada Hrvatica». Za pjevanje ne mali je mar uložio vrsni maestro I. Bozzotti. Ali je najkrasnija tačka programa bila «Bog sirote ne zapušta!» Ovaj prigodni igrokaz u 3 sličice sa pjevanjem napisao je uč. P. Grego, koji je i izvježbao male glumce. U igrokazu su snažnim crtama istaknuti religiozni, dinastični i patriotski momenti, a izveli su ga dubokim shvaćanjem i nježnim osjećanjem učenice Eliti Carli, Zora Radić i učenici Pero Kuljiš, Jakov Koščina i J. Pletikosa.

Dreko odmora odsvirali su na glasoviru čuvenu Rossinijevu ouverturu «Vilim Tell» kapelnik Bozzotti i kći mu Marija. Oboje su poznatom muzikalnom vještinom izazvali dugotrajno pleskanje i zasluženo priznanje.

Kad se ponovno digno zastor, razveselila je slušatelje učenica Malić Ljubislava pjevanjem «Male švelje». Ali svu toplotu duša ulijela je učenica Ruža Lendić u deklamaciju divne Krietićeve pjesme «Car i Domovina». Pleskanje je potrajalo više vremena. Iza toga je mješ. djec. zbor otpjevao «Večernju» od Vilhara, a onda stupi na pozornicu učenik Ivo Novak, da nam u Jeretovu «Poziv mornara» pobudi ponos i dojam do ganuća, što smo obranili naš Jadran od tuge pohlepe. Kad je mješ. zbor zapjevao zadnju tačku «Lijepa naša domovino» svi se digosje, trajno odobravajuć. Općinstvo se razišlo, čestitejuć nastavničkom osoblju i dajući vidljiva izražaja veselju i priznanju, radi lijepoga uspjeha.

Evala vrijednomu uč. P. Grego, koji je dosta truda uložio za izvedbu cijeloga rasporeda, a sudjelovalo su supruga mu g. Tonka i nadučiteljica Slav. Gizdić-Baranović. Dosebice ide hvala korp. Ant. Cappellelli, koji se pobrinuo pri uregivanju pomješća i red na vratima. Vršimo ugodnu dužnost, zahvaljujuć g. g. načelniku Madirazzi, predsjedniku Duć. Blagajne Iv. Belasu i kan. Carli, koji su nam ljubežljivom susretljivošću bili pri ruci. Ali mimo svih zadužni nas je zapovjednik mjesne posade nadp. Lj. pl. Cambj. Ovaj odlični časnik, plemenit imenom i srcem, ne samo da je dao urediti dvoranu i cijeli pribor, nego se je pobrinuo za svjetlost i raspoloženje, kako će i glazba utjecati na bolji ispadak proslave; a što je važnije; pristupio je sa g. g. časnicima i brojnom četom podčasnika i momčadi i tako podao zabavi svečanije lice.

Nek nam bude dozvoljeno pri kraju, da kao sinovi onoga naroda, kojega nije nikada nijedan drugi pretekao u ljubavi i vjernosti naprama Njegovu Veličanstvu i prejasnom vladarskomu domu, sakupljeni na ovoj skromnoj svečanosti u ovo burno doba, kad se svi narodi moćne naše države natječu tko će bolje životom i imanjem odhvatiti se brojnom al malaksalom protivniku, izrazimo duboka čuvstva sinovlje odanosti i vjernosti, te se učitelji i šk. mladež svečano zavjetujemo, da ćemo, ugledavši se u primjer Svijetle Krune, vršiti vazda duševnu svoje dužnosti u ratu i u miru i uzgajati pomladak u ljubavi i vjernosti prema Bogu, Vladaru i Domovini.

DALMATINSKE VIJESTI

Previšnja odlikovanja.

Njegovo se ces. i kralj. Apostolskog Veličanstvo premilostivo udostojilo previšnjim rješenjem od 28 septembra o. g. podijeliti viteški krest reda Frana Josipa s ratnom dekoracijom u priznanje izvrsnog službovanja u osobitoj službi financijskom tajniku Iginiju Randi, kod računarskog i stručno računarskog odsjeka ministarstva financije, a previšnjim rješenjem od 6 novembra o. g. zlatni krest za zaslugę s krunom na vrpci kolajne za hrabrost u priznanje izvrsnog službovanja pred neprijateljem lučkobravnstvenom pristavu Stjepanu Velučiću, zapovjedniku vladinog parnog broda «Pelagos».

Deset je dana već stric boravio u Parizu. Tada jedanput pobjeđ — bješe uprav subota, reče nevjesti: «Sutra bismo mogli djetetu spraviti iznenađenje i radost. Zašto nam je gospod Bog dao neželju, nego za to da počnemo i da se veselimo? Otigijmo svi zajedno na teferić u Meudon ili u St. Cloud. — Rose-Marie nije nigda, kako sami kažete, bila onamo... ona će otvoriti oči!»

U majčinim očima zasija bljesak blažene radosti, njeno izmučeno lice obli se svijetlim sjajem; tada se pomoliše suze na njenim očima: ona se sjeti teferića, šetnja i vožnja čamcem, koje su običavali predužinati u divnoj, krasnoj pariškoj okolini, dok su još imali svoju Lužicu. Duboko u srcu zazveči žica i izdaće sladak glas: biće možda iznova, kako je prije bilo. Onaj trgovčić dolje pod kućom jedva je vjerovao svojim sjetilima kad mađam Ricardet dogje u njega da kupi dvije škatulje sardina, škatulju jastoga, pastetu, oraha, naranča, u kratko punu košaru obiljaka; vinar na drugoj strani ulice zablenu se začujgen u nju, kao da se pred njim dogagajaju čudesa, jer i u njega se svrati mađam Ricardet i zatraži osam gostara vina, Bordeaux, Chablis i burgundskog — od deset godina otkad je bilo nestalo malo Lužice, ona bi uzela najviše po dvije gostare običnoga «modroga». I na sve to počeo još s njim razgovarati, kao da se nije bilo ništa dogodilo, i pripovjedila mu je da će poći na teferić, i priupita ga za sadašnje cijene vatrenjača, kao da deset godina nije bila u Parizu.

I netom otiđe, evo dobrične djevera i zatraži još tri gostare najboljega a okrom toga i gostaru finog konjaka.

Ratna odlikovanja.

Njegovo se ces. i kralj. Apostolskog Veličanstvo premilostivo udostojilo podijeliti, u priznanje hrabra držanja pred neprijateljem, vojnički krest za zaslugę trećeg razreda s ratnom dekoracijom i mačevima prič. por. Spiri Ivaniševiću, od 37. str. puk.

Imenovanja.

Njegovo ces. i kralj. Apostolskog Veličanstvo previšnjim rješenjem od 23 novembra o. g. premilostivo se udostojilo podijeliti dvorskim i ministarstvenom podtajniku u ministarsvu carskog i kraljevskog doma i spoljašnjih poslova Vicku Rubelli pl. Sturmestski naslov i značaj dvorskog i ministarstvenog tajnika.

Ministar carskog i kraljevskog dvora i spoljašnjih poslova imenovao je ministarstvenog podtajnika na austrijskom ministarstvu za bogoštovlje i nastavu Vicku Rubelli pl. Sturmestski dvorskim i ministarstvenim podtajnikom u ministarstvu carskog i kraljevskog doma i spoljašnjih poslova.

Imenovanja.

Ministar pravde imenovao je bilježničkog kandidata (Melka Stankovića u Dubrovniku bilježnikom u Korčuli.

Ministar pravde imenovao je suca dra Frana Finelli u Kotoru zamjenikom državnog odvjetnika u Zadru.

Premješten bilježnik.

Ministar pravde premjestio je bilježnika Mata Adama iz Metkovića u Šibenik.

P. P. gosp. Namjesnik grof Attems počasni građanin Klisa.

Preuzvišeni gospodin Namjesnik grof Attems bio je imenovan počasnim građaninom Klisa. Imenovanje mu je saopćeno ovim telegramom:

Klis. 8. Vijeće općine kliške, u jučerašnjoj svojoj redovitoj sjednici, jednoglasno i ushitom proglasilo je Vašu Preuzvišenost počasnim građaninom ove općine, hame na požrtvovnom radu Vaše Preuzvišenosti na korist Dalmacije u kulturnom, gospodarskom i političkom pogledu, ključni da Bog požive Vašu Preuzvišenost. Molimo primite gornje smjerno odlikovanje.

Ivan Macanović načelnik, za upraviteljstvo općine Klisa.

U političkoj službi.

Kotarskom poglavaru Lovru Čurliću povjerena je uprava kot. poglavarstva u Imotskome.

Namjesnik dalmatinski premjestio je kotarske povjerenike dra Karla Zoreca i Ivana Borti na kotarsko poglavarstvo u Benkovcu, kotarske povjerenike Jakova Lemessicha i Leopolda Bakosa na kotarsko poglavarstvo u Spiljetu a kotarskog povjerenika Savu Boškovića na kot. poglavarstvo u Makarskoj. Kot. povjereniku dra Zorecu povjereno je privremeno upravljanje kotarskog poglavarstva u Benkovcu, a kotarskom povjereniku Boškoviću upravljanje kot. poglavarstva u Makarskoj.

Poštanske štedionice u Dalmaciji.

U Dalmaciji je u poštanske štedionice položeno prošlogotog mjeseca novembra u štedionički odio: kruna 190,368'41, a povraćeno kruna 117,191'96. U promet čekima položeno je kruna 5,357,455'31, a isplaćeno kruna 4,984,543'27.

Čitlja.

Umro je u Makarskoj u odmakloj dobi gosp. Antun Nikolić, otac gosp. kotarskog komesara na Namjesništvo Marina Nikolića-Kaera. Teško uciviljenom sinu i ostalim srođnicima, i naše iskreno žalovanje.

Općinski vodovod u Zadru. Ograničeno davanje vode.

Zbog poteškoće za nabavu nafte, uprava općinskog vodovoda prisiljena je da ograniči davanje vode od 7.30 jutro do 3 p. počevši od 13. o. m.

Za odijevanje pučanstva.

Na temelju naredbe (Ministarstva trgovine od 21. septembra o. g., o mjerama za odijevanje pučanstva, zasnovan je u Zadru Ured za ispitivanje odnosnih potreba i to za suške kotare Zadar i Biograd, a upravitelj mu je gosp. M. Ivančević.

Ovaj će ured započeti svoje poslovanje u četvrtak dneva 13. o. m., u paviljonu g. Antuna Perlini-a, na Obali Franja Josipa. Po dužnosti mu je da ispitiva potrebu, da izdaje potvrđnice o potrebi i da vodi personalne karte samo za one osobe koje imaju stalno prebivalište u području suških kotara

I doma kod Ricardet: «Bora mi, imaće ona što da gleda!» stao se smijati stric i od radosti tro je ruke, «za šunku i letušice brinuću se ja... — «Ne, ne», opriječilo mu se Blanche u samom smijehu, «ostavi to samo meni, znam ja gdje se dobavljaju najbolji poularđi; u istinu malo daleko odavle, na bulvaru Voltaire, ali će mi mala šetnja probiti. Neka jednom oslađi usta moje dobro ubogo djetete; uprav je istina — mi smo zaboravili da je mlado...»

I mađam Ricardet kao da je postala za pet godina mlađom; njene oči bjehu radosne, brazde na njenom licu i mrske na čelu bjehu mal ne savim iščezle; tada počeo premetati svuda po povišama, iskala je razne toaletne sitnice, počeo čistiti, glačati i sašivati, ugleda ondje vrpcu, ondje cvijet, napravljiva i pričvršćuje. Pojavljiva se sva preobrazena, smije se, slavljiva na sebe sad ovo, sad ono, gleda se u zrcalo, kako joj pristaje. I djever pucajući od smijeha i tarući neprestano ruke: «Duše mi, ko bi ovo bio rekao! Treba doći sa sela da vas se nauči živjeti!»

U šest ura dogje Ricardet s radnje — dolazaše pravilno po časa prije svoje kćeri; radosno raspoloženje obuze i njega, i njegovo se lice razvedri; počeo razgovarati, zahvali bratu, zahvali ženi, bješe jasno da u njegovu utrumotom srcu pupčase nov život.

«Sad idem dobaviti poularđ» reče mađam Ricardet; «dok se vratim, Rose-Marie biće ovdje. Pa čemo ispeći još bravlje stegno, koje ću takogjer donijeti: neka otiđe peobest franaka.»

«Neke otiđu slobodno, pa i više franaka», muž potvrdi njen govor.

Zadra i Biograda. Potvrđnice o potrebi izdaju se, na usmenu ili pismenu molbu, jedino kućnom starijini, uz općinsku ili službenu legitimaciju. Onaj koji se prijavio da mu se izda potvrđnica o potrebi mora dati pismenu izjavu o zalihama robe, kojom raspolaže. Ured bili će otvoreni svaki dan od 9 do 12 sati prije podne, osim neobjelje i svetačnih dana.

Poštanske vijesti.

Poštanski ured Novasela zatvoren je 8. decembra, te cijelo poštansko okružje zatvorenog ureda pripojeno je poštanskom uredu u Metkoviću.

Na 1. decembra izvovice su otvoreni sa potpunom službom poštanski uredi Toblach i Cortina.

U zadnje se doba nagomilalo kod ratnih poštanskih ureda nerazmjerno veliki broj ekspresnih paketa. Uzrok tomu je neupućenost stranaka, koje predavaju većinom ekspresnih paketa u krivoj pretstavci da se ovakovi paketi otpremaju sa strane predaingog poštanskog ureda kraćim ili hitnijim putem. Upozoruje se općinstvo da ekspresno predani paketi bivaju samo dostavljeni kad stignu t. j. na opredjeliste posebnim načinom; dok plaćanje ekspresnih pristojbina ne upliva nipošto na način otpremanja ili prosljednjenja ovakovih pošiljaka, koje se rukovode sa strane pošt. ureda jednako kao i sve druge obične poštanske pošiljke.

Paketi ogleđa robe za poljske poštanske urede, koji sadržavaju voća, stizu na određeno mjesto gotovo uvijek pokvareni, te se na vlažnom i rastrganom uvijku ne može razabrati adresa.

Bolje dakle takog voća i ne slati. Ne smije se poslati ni predmeta, koji se lako zapale, jer je to više puta bilo uzrokom požara u željezničkim kolima, te su zbog toga stradale i ostale pošiljke. Protiv pošiljačima, koji bi opremali ovakovih predmeta u paketima postupat će se po postojećim odredabama kaznenog zakona.

Obustavljen osobni promet na pruzi Prijedor-Knin.

Uprava Steinbeisovih željeznica javlja, da je radi nagomilanih tovara životnih namirnica, obustavljen do daljnega osobni promet na Steinbeisovim željeznicama (Prijedor-Smetica-Drvar-Knin), te za priključak na druge pruge pomenuta uprava ne prima nikakova jamstva.

L'acquedotto comunale di Zara.

Il Comune di Zara comunica: Perdurando le difficoltà per il rifornimento della natia, la direzione dell'acquedotto comunale si vede costretta a limitare la fornitura dell'acqua dalle ore 7.30 ant. alle 3 pom., incominciando da giovedì 13 corr.

„Za Boga i za Cara.“

Akcija grofice Ter. Thun-Thun za dalmatinske invalide 66. popis prišosa.

500 K.: Općinsko upraviteljstvo kao mjesni opskrbni odbor Novigrad;

300 K.: Općinski opskrbni ured (srpska kreditna zadruga) Knin;

50 K.: Pučka štedionica kao opskrbni ured Imotski.

S prijašnjim popisima ukupno K. 55,589:25.

Slike Petra Mattei u crkvi sv. Vlaha u Dubrovniku.

Tu je skoro g. Ivan Scatollini, slikar u Dubrovniku, baš marljivo i kako treba očistio, a i ponovio sedam slika Petra Mattei, što su sa strane pjevališta i pod orguljem u crkvi sv. Vlaha, i koje je Mattei uradio pri samu svoju smrt g. 1726. jer crkva sv. Vlaha istom početa g. 1707, a otvorena g. 1715.

Te su slike slijedeće:

1. Sv. Cecilija udara uz orgulje. Ovo je s lijeve, a s desne je strane, na drugom kraju; 2. Kralj David udara uz harfu. 3. Biljezi, biva biči i t. d. Svečeve muke, što ih drže tri anđela. Ovo je prilično djelo. 4. Po sredini je najglavnija slika, u duljini po prilici 2 m., a u širini 1 m. Svetitelj prati krvnik (oželjat) s mačem u desnici, a sprjeđa i straga opkoljen je od rimskih vojnika. Rekao bih, da se ovo zbiva negdje u zoru. 5. Četiri anđela nose razna mučila, palme i t. d. 6. Na plafonu su (ispod orgulja) dva oveća kruga (oval), biva spleli se anđeli u zraku te nekogji nose biskupsku biljege, a ostali skazuju Svetiteljevu slavu, kao da mu je poje. 7. U ovom krugu prilina je dvorba anđela s vijencima, mitrom, a ostali samo u dvorbi.

(Petar Mattei rodio se u Dubrovniku negdje XVII. v., a umro u svom rodnom mjestu g. 1726.

I mađam se Ricardet uputi prema vratima visoko dubeci i vitka kao da lebdi u vazduhu.

Muški počeo razgovarati, progje im četvrti časa brzo, i ne osjetije, tako na jednak način i druga četvrt, pa pogleda jedan za drugim na ure.

«Odmah će biti ovdje», primjeti otac. Stric počeo brojiti gostare razmišljajući da li ne bi bilo trebalo kupiti ih više.

«Ma što ti pada na um?, usklikne šavac; «oli nas hoće sve opiti?»

«Dragi brate — treba misliti na sve. Može se dogoditi da se pri ovom teferiću upoznamo s kim te bi nam bio ugodan. Radi se o tome da ga uzmožemo pozvati, ponuditi mu štogod, znaš? Sutra ću moći sve...»

Opet progje četvrti časa. Tad odjeknuše koraci na basamacima, na pocu. «Sad dolazi!» uskliknuše oba muška i skočiše prema vratima, koja oni otvorise. To ne bješe Rose-Marie, nego švelja, koja stanovaše poviše njih u mansardi.

«Uljezite malo u nas, mamzelle», dovikne stric, i srknite s nama malo vina!» «Dragovoljno, gospodo», primjeti smijuci se djevojka ne više mlada, i primi punu čašu ponugjenu joj; «u vaše zdravlje, gospodo!»

Ona kucne s njima, ispije vino i opet otiđe. Nakon malo se opet čuše koraci i opet priškočiše oba muška da otvore vrata. Ovaj put dogje mađam Ricardet, sva crvena i oznojena od brza hoda.

«Rose-Marie nema još ovdje?»

«Nije je...»

bi izdaju se, kućnom stamarijama. Onaj ica o potrebi robe, kojom dan od 9 do metačnih dana.

je 8. decem-orenog ureda kovu.

oreni-sa pot-ach i Cortina.

od ratnih po-ekspresnih tranaka, koje u krivju pret-aju sa strane litnijim putem. spresno pre- stignu t. i. dok plaća- nipošto na vakovih po- št. ureda je- ke pošiljke.

anske urede, gjeno mjesto žnom i rast- sa.

koji se la- tom požara u rađale i ostale opremali ova- ce se po po- a.

na pruzi

javlja, da je nica, obusta- Steinbeisovim Kninu, te za a uprava na

Zara.

riformimento to comunale ra dell'acqua minciando da

a dalmatinske

kao mjesni

pska kreditna

pskrbni uređ

55.589.25.

. Vlaha

slikar u Du- stio, a i po- su sa strane Vlahi, i koje g. 1726. jer 7, a otvorena

vo je s lijeve,

2. Kralj David

i. d. Svečeve

prilicno djelo,

ljini po prilici

rvnik (želat)

a opakljen je

e ovo zbiva

razna mučila,

orgulja) dva

gjeji u zraku

stali skazuju

7. U ovom

ijencima, mi-

niku negdje

estu g. 1726.

ema vratina

vazduhu.

je im četvrti

dnak način i

gim na ure.

fac.

ajajući da li ne

e šavac; <oli

ve. Može se

namo s kim

da ga uzmo-

Bio je u Napolju učenikom čuvenog slikara Luke Giordano, gdje nije ustrajao. Nipošto nije htio, da s učiteljem krene u Madrid, kamo je imao slikati Giordano u Eskurialu. Tu je mogao Mattei da dobro stupi na poprište, da napreduje u svom djelu, ali ga privukla blažena nostalgija u rođeni grad. Nije mu bilo za kim poći, nego će da pladuje i da rasiplje ono nevolje i siromaštine, pa mu eto valjalo da radi ter se hrani, s trbuhom za kruhom; tako ti je njegovo djelo u Dubrovniku obilno, ali dosta slabo, kaoniti što su šare pricmiljene, sastavak pometen, jačne osjene, a figure su nerazmjerne, što će kazati i neslitar.

Ovo o slikama, što ih je obilje u gradu, a k tomu je pjevao i ostavio nam ugodnih pjesmica talijanskih i narodnih, u duhu onog doba, pa ne bi bilo na odmet, a da ih se štampa. *)

Vid Vuletić-Vukasović.

Hrvatsko starinarsko društvo u Kninu.

Pozivlju se gg. članovi «Hrvatskoga starinarskoga društva u Kninu» na glavnu godišnju skupštinu, koja će se obdržati u «Prvom muzeju hrvatskih spomenika», dne 30 prosinca o. g. u 3 sata po podne saslijedećim dnevnim redom: I. izvještaj upraviteljstva znanstvenog odbora; II. pretresanje računa; III. obnova upravnog, znanstvenog odbora i pregledatelja računa; IV. slučajni prijedlozi.

U Kninu, 5 prosinca 1917. — Predsjedništvo.

PROMET I TRGOVINA.

Pošta u Istočnoj Galiciji.

U istočnoj Galiciji preuzeli su: 1) listovni saobraćaj poštanski uredi: Bilcze Zlote, Koropiec, Dargyszcze i Zborów; 2) novčani saobraćaj i saobraćaj vrijednosnih pisama poštanski uredi: Ostrow b. Tarnopol, Czerwonogród i Torskie. Za ova je dva zadnja ureda isključena služba poštanske štedionice.

Poštanski promet u Bukovini.

U Bukovini su preuzeli: 1) listovni saobraćaj poštanski uredi: Ropcze i Unter Wikow; 2) listovni i novčani saobraćaj te saobraćaj vrijednosnih pisama pošt. ured Radautz; 3) novčani saobraćaj pošt. ured Namajestie; 4) ograničeni paketni saobraćaj pošt. uredi: Nliboka, Rostoki i Dutna. Ovaj zadnji ured takogjer novčani saobraćaj.

Pošta u Crnoj Gori.

U c. i. k. austro-ugarskom upravnom području Crnogore etapni poštanski ured II. razreda Rijeka prometnut je u etapni poštanski i brzajavni ured I. razreda.

Isti se bavi: a) primanjem poštanskih dopisnica, otvorenih pisama, tiskanica (novina), ogleda robe, poštanskih naputnica, položnica poštanske štedionice, otvoreno predanih vrijednosnih pisama i paketa bez označene vrijednosti do najviše težine od 5 kg. b) razdavanjem poštanskih dopisnica, pisama, tiskanica (novina), ogleda robe, poštanskih naputnica, vrijednosnih pisama i paketa bez označene vrijednosti do najviše težine od 5 kg.

Donjo-austrijski vinogradari protiv oporezovanja vina.

U Beču su se onomadne sastali donjo-austrijski vinogradari, da prosvjeduju protiv zasnovanog oporezovanja masla i vina. Bilo ih je na okupu više tisuća, te su u dvorani «Münchenhof» održali skupštinu, na kojoj su prihvatili protestnu rezoluciju na vladu. Skupština je zaključena ovacijom Njegovom Veličanstvu cesaru Karlu i papi Benediktu XV. za mirovnu akciju.

Telegrami Uredništva.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

RAT.

Izvještaj austrijsko-ugarskog glavnog stana.

BEČ, 11. Službeno se javlja: 11. decembra 1917.

Istočno bojište:

Suvjerica.

Talijansko bojište:

U području ušća Piave jučer je neprijatelj bez uspjeha nastojao, da preotme opkope, koje je prekjueer izgubio.

Doglavica generalnog štaba.

*) V. Dizionario Biografico degli uomini illustri ecc. Simone Ljubici, Vienna 1856 str. 207.

«Ali treba da ona sad već dogje. Gdje se ova djevojka zabila? ...»

«Oba muška gledahu neprestano na ure; mađam Ricardet izvadi iz košare kupljeno blago, užeže oganj, stavi vodu, nadjeđe česnom doneseno bravlje stegno; stavi ga u cijev od peći i pristupi obim muškima.

«Seđam časova, je li da? — Gdje je samo ostala?»

«Seđam časa i deset. Doista, po svoj prilici poslali su je gdjegod ...»

«To je već dosadno, htio bih već drage volje vidjeti nje lice, ne da mi se da više čekam», zamrmlja stric, «a duše mi, i gladan sam.»

«Da li se možda koja neprilika dogodila?» propšapće majka i sva približi u ovoj misli.

«A luđosti», usklikne stric, «počinješ opet hincati? — Biće se gdjegod zagledala ... ili, vrag ti je znao, biće se zaljubila ...»

«Hajde, hajde, ti se šališ! Kako bi joj bilo moglo ovo doći na pamet ...»

Mađam Ricardet pristupi peći i tu je nešto puštila; onda opet dogje.

«Evo je sad! ...»

«Ne, ovo je muški, ovo nijesu nje koraci!» Neko zakuca; otac otiđe da otvori, ostali se potiskaše za njim.

«Monsieur Ricardet?» zapita čovjek u vratima; to bješe javni poslužnik.

Sinoćnji izvještaj iz našeg stana ratne štampe.

BEČ, 11. na večer. Stan ratne štampe javlja: Između Piave i Brente imadosmo u napadu uspjeha.

Dogagjaji na moru.

U noći izmiegju 9. i 10. decembra lagja N. V. «Wien» bje potopljena neprijateljskim torpednim napadom. Skoro sva se momčad spasla.

Zapovjedništvo flote.

Oklopnjača «Wien» rinuta g. 1895; duga m. 93, široka m. 17, tonuće m. 64, razmjštaj ton. 5600, pokretna snaga označ. konjskih sila 8000, brzina 17 m. Topovi 4 od cm. 24/40 unutrašnjeg promjera, 6 od 15/40 cm. un. prom., 2 od 7/18 cm. un. prom., 2 sprave za lansiranje torpeda.

Oklop: pojasni mm. 270, oklop baterija teške artil. mm. 250.

Izvještaj njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 11. Wolff-Bureau javlja: Veliki glavni stan 11. decembra 1917.

Zapadno bojište: Na zapadnoj fronti živa djelatnost vatrom: Na sjevero-istoku od Craonne jurišne čete izniše iz neprijateljskih opkopa 22 Francaza.

Protivnici izgubiše u žestokim bojevima u zraku 11 letjelica i jedan zauzđani balon.

Talijansko bojište: S obe strane Brente duž donjeg toka Piave na mahove pojačana artilerijska djelatnost.

Prvi general kvartirmajstor Ludendorff.

Sinoćnji izvještaj njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 11. na večer. U pojedinim odsječcima talijanske fronte povećana djelatnost vatrom. Sa ostalih ratišta ništa novo.

Bolest grofa Czernina.

BEČ, 11. O zdravlju ministra spoljašnjih posala Czernina izdan je ovaj buletin: Grof Czernin trpi od ulcerosnog crijevnog katara sa povećanom temperaturom; moraće nekoliko dana da leži.

CAREVINSKO VIJEĆE.

Zastupnička Kuća.

Austrijska Kvočna Deputacija. BEČ, 11. Austrijska kvotna deputacija odlučila je, da se dosadnja kvota produži za jednu godinu.

U odboru za proračun.

BEČ, 11. Predračunski odbor dovršio je raspravu o poglavju: Ured za prehranjivanje.

Ugarska Zastupnička Kuća i nagodba s Austrijom.

BUDIMPEŠTA, 11. Zastupnička je Kuća primila privremenu nagodbu sa Austrijom, i to poslije oduže rasprave u kojoj je govorio i ministar predsjednik. Sutra je treće čitanje.

Austrijska Delegacija.

U finacijskom odboru. Finacijski odbor austrijske delegacije raspravljao je zajednički privremeni predračun. Glavni predmet rasprave bilo je pitanje o odštetu ratnih šteta. Delegati kršćanski socijalci Weisskirchner, Schöpfer i socijalni demokrat Ellenbogen predlagali su, da se ovi izdatci podijele među obe države monarhije, a protiv ugarskog stajališta da ratne štete ima svaka zemlja za se da plati. Zajednički ministar finacija Burian izjavio je, da u ovom pogledu još se ništa nije ugovorilo izmiegju dvije vlade. Ellenbogen učinio je dodatni prijedlog k privremenom predračunu, po kojemu popravljane uništenih krajeva imalo bi se računati u ratne troškove. O tome glasovaće se na narednoj sjednici.

Za primirje.

Japan neće objaviti rat Rusiji. CARSKOJE SELO, 11. Radiotelegram ruske vlade: Japano poklisarstvo saopćuje, da Japan niti je imao namjeru niti je danas ima da Rusiji objavi rat. Clan poklisarstva poriče glas, da bi izmiegju Engleske i Japana postojao ugovor, po kojemu bi Japan, ako Rusija sklopi posebnji mir s Njemačkom, izjavio Rusiji rat. Vijeće pučkih komesara po svoj će prilici javljati radiotelegrafski četama i neprijateljskim narodima izjave zaraćenih vlasti dok traje pregovori o miru. Tako će se i širem svijetu saopćivati tok pregovora.

Izbori za ustavotvornu skupštinu.

PETROGRAD, 11. Vijest Agencije: Izbori u ustavotvornu skupštinu dovršeni su na svoj sje-

«To sam ja ...»

«Imam pismo za Vas», pređade listak i otiđe. «Moj Bože, ovo je ruka Rose-Marie!», usklikne Blanche Ricardet tresući se kao prut.

Otvori kućicu i poče čitati list. Bješe veoma kratak.

«Mili Roditelji, oprosilite mi da Vam zadavam bolest, ali drukčije ne mogu. Roberto je lijep i bogat, on ljubi mene a ja njega. Zajedno ćemo poći u svijet. Nemojte me iskati, bilo bi zaludu; i da me nagjete, ne bih više ostala s Vama; najzalije mi je strica, ali je kod Vas ovdje tužno: Vaša kći Rose-Marie.»

Blanche pađe u nesvijest, oni je uhvatiše i položise na postelju, kod koje sjedeše bez ikakve riječi kako skamenjeni. Na štednom ognjištu pištala je voda. U cijevi praskala je mast. Đakon malo vode prekupi preko lončeva podvršja a iz peći prođe jak vonj pregorjele masti. Niko se ne obaziraše na to.

Sutra se dan zatvoriše za Blancom Ricardet velika vrata Salpêtriêre: ona bješe pobijesnila.

Nakon dvije godine opustiše je kao zdravu odonle, ali njeno krasno lice bješe tako preobraženo, da je ne bi bio niko poznao.

O Rose-Marie ne čuše njeni roditelji nigda ništa više; čini se da je ona propala i poginula u nečistu blatu, koje pokriva dno Babela.

vernoj fronti, Menševici dobiše skoro jedan po sto položenih glasova, revolucionarni socialisti od prilike jednu trećinu, a boljševici preko polovice. Ustegnutih glasova nije bilo više od 15 po sto. Težacka banka i plemićka banka zatvorene su. Njihovi su poslovi doznačeni državnoj banci. Do zapovijedi Trockijevoj izjavilo se, da su nekolicina konga i poklisara u inostranstvu izgubili pravo na mirovinu, jer nijesu pristali na prijedlog, da rade pod upravom sovjetskih vlasti, kako drugi panski kongres bijaše odlučio.

Saveznici su sporazumni da Rusija zapođjene pregovore o primirju.

CARSKOJE SELO, 11. Radiotelegram ruske vlade: Drema vijestima, koje su naknadno prispijele, saveznici su u načelu izjavili, da su sporazumni u tome da zapođjenom pregovore o primirju, pri čemu oni su uzeti u obzir ne samo našu nego i svoju frontu, ali pod uvjetom da se mi ne povučemo ni za jednu samu verstu i da njemačkim četama ne dobavimo živeža.

Demobilizacija u Rusiji.

KOPENHAGEN, 11. Vijest Wolff Bureau: Ruska demobilizacija već je započela. General Cerbatjev, imenovan je višim zapovjednikom pomoću saveznika, dobio je punomoć da zapođjene pregovore o miru sa Njemačkom; ali će dogovori vrijeđiti jedino za rusku frontu.

Revolucija u Oportu.

LISBODA, 11. (Havas). Mir je uspostavljen. Vlada je odlučila da se parlament raspusti i pozvala je predsjednika da odstupi. Buduć da ovaj ne bjeđe da poslušao, pozvaše ga neka se smatra uapšenim.

Jerusolim pređao se Englezima.

AMSTERDAM, 11. «Central News» javlja, da je Bonar Law saopćio u donjoj Kući, da se Jerusolim pređao.

Telegrammi della Redazione.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Bolettino dello stato maggiore generale austro-ungarico.

VIENNA, 11. Si comunica ufficialmente: 11. decembre 1917.

Teatro della guerra orientale. Tregua d'armi.

Teatro della guerra italiano: Nella regione delle foci della Piave il nemico tentò, senza successo, di riguadagnare i fossati perduti ieri l'altro.

Il capo dello stato maggiore generale.

Avvenimenti sul mare.

Nella notte fra il 9 e il 10 decembre la nave di S. M. «Wien» colò a picco in seguito a siluramento nemico. Venne salvato quasi tutto l'equipaggio.

Il comando della flotta.

Bolettino del grande quartiere generale germanico.

BERLINO, 11. Il Wolff-Bureau comunica: Grande quartiere generale, 11 decembre 1917.

Teatro della guerra occidentale. Molteplice vivace azione di fuoco. A nord-est di Craonne truppe d'assalto trašsero dai fossati nemici 22 Francazi.

In violenti combattimenti aerei gli avversari perdettero 11 velivoli ed un pallone frenato.

Teatro della guerra italiano: Da ambo i lati del Brenta e lungo la Piave inferiore, di tratto in tratto, azione intensificata d'artiglieria.

Il primo quartiermastro generale Ludendorff.

La resa di Gerusalemme.

AMSTERDAM, 11. Il «Central News» annuncia: Bonar Lav comunicò alla Camera dei Comuni, che Gerusalemme si è resa.

Le trattative d'armistizio con la Russia.

BERLINO, 11. Intorno al corso delle trattative pell'armistizio sul fronte orientale il Wolff Bureau apprende quanto segue: Al principio delle trattative colla delegazione russa, comparsa nella residenza del quartiere generale del comandante superiore, risultò nello scambio delle credenziali, che queste da una parte e dall'altra autorizzavano soltanto a trattare dell'armistizio, non già della pace. La delegazione russa propose di concordare un'armistizio per tutti gli eserciti e su tutti i fronti. Da parte nostra non si potè accedere a

questa proposta, perchè nè gli alleati della Russia erano ivi rappresentati, nè avevano impartito facoltà ai delegati russi di parlare in loro nome. Abbiamo convenuto di limitare le trattative alla conclusione di un armistizio fra le armate degli alleati e l'esercito russo. Da parte russa venne in questo incontro espressamente rilevato, che l'armistizio da concludersi doveva avere per scopo l'immediato inizio delle trattative di pace e precisamente di una pace generale fra tutti i belligeranti. Di ciò i mandatori degli alleati presero notizia con soddisfazione. Passare tosto alla discussione delle questioni concernenti la pace era impossibile, anche pel motivo, che i mandati di ambo le parti non bastavano a ciò.

Il secondo giorno i delegati russi comunicarono le loro proposte per l'armistizio. Queste condizioni, quanto alla situazione militare, andavano in parte molto oltre, in modo sorprendente. I Russi esigevano p. e. lo sgombero delle isole nel golfo di Riga, senza offrire da parte loro il ritiro delle proprie truppe da qualsiasi punto del fronte. Essi volevano inoltre prescrivere, per tutta la durata dell'armistizio, che calcolavano di 6 mesi, di lasciare le nostre truppe nelle trincee sul fronte orientale; non doveva essere permesso nemmeno di ritirarle in quartieri di riposo. A tali condizioni noi naturalmente non abbiamo potuto accedere. Nella discussione di singoli punti risultò però, che in tutte le questioni, meno che in una, l'accordo si sarebbe potuto conseguire facilmente. L'unico punto, per cui non si trova alcuna soluzione, era la questione delle isole nel golfo di Riga, il cui sgombero, naturalmente, sta fuori di ogni discussione.

Quanto agevolmente si potesse però conseguire un accordo, si è mostrato nel momento in cui i delegati russi dichiararono di dover attingere ulteriori istruzioni a Pietroburgo, perchè noi, nel più breve tempo e senza urtare contro serie difficoltà, abbiamo conseguito un accordo intorno alle condizioni della tregua d'armi di 10 giorni, ora subentrata. In questa stipulazione a breve termine noi possiamo scorgere un buon sintomo per l'avvenire.

Il Giappone non dichiarerà la guerra alla Russia.

ZARSKOJE SELO, 12. Radiogramma del Governo russo: L'ambasciatore giapponese comunica che il Giappone nè ebbe nè ha presentemente l'intenzione di dichiarare la guerra alla Russia. Un membro dell'ambasciata smentisce la voce dell'esistenza d'un trattato, giusta il quale, ove la Russia concludesse una pace separata con la Germania, il Giappone le dichiarerebbe la guerra. Il consiglio dei commissari del popolo comunicherà previsibilmente, durante le trattative di pace, proposte e dichiarazioni ai rappresentanti delle potenze belligeranti, alle truppe degli alleati ed ai popoli nemici, e ciò tosto radiograficamente. Anche il grande pubblico, verrà del pari tenuto in corrente delle trattative.

Le elezioni in Russia.

DIETROBURGO, 12. (Notizia dell'agenzia pietroburghese). Le elezioni per la Costituente sono compiute su tutto il fronte settentrionale. I Mensceviki hanno ottenuto circa l'uno per cento dei voti depositi, i socialisti rivoluzionari circa un terzo, i Bolsceviki oltre la metà. Le astensioni dalla votazione non rappresentano più del 15%.

La banca dei contadini e la banca dei nobili furono chiuse, ed i loro affari demandati alla Banca dello Stato. Per ordine di Trotskij, alcuni consoli ed ambasciatori all'estero furono dichiarati decaduti dal diritto alla pensione, non avendo corrisposto alla proposta di lavorare sotto la direzione delle autorità del Soviet, come era stato conchiuso nel secondo congresso di tutta la Russia.

La demobilizzazione russa.

COPENAGHEN, 12. Notizia del rappresentante del Wolff Bureau: La demobilizzazione russa è già cominciata. Il generale Cerbatjev, nominato coll'appoggio degli alleati comandante superiore, ricevette il mandato di avviare trattative di pace con la Germania. Le trattative però devono valere soltanto pel fronte russo.

Gli alleati della Russia consentono all'apertura delle trattative d'armistizio.

ZARSKOJE SELO, 12. Radiogramma del Governo russo dell'11 decembre: «Secondo notizie ulteriormente pervenute, gli alleati si sono dichiarati in massima d'accordo circa l'apertura da parte nostra di trattative d'armistizio, essi però intendono di prendere in considerazione non soltanto il nostro fronte, ma anche il loro, e precisamente a condizione che noi non retrocediamo nemmeno di una versta e che alle truppe germaniche non vengano forniti viveri di sorta.»

D. KASANDRIĆ odgovorni urednik. Tiskarnica è. k. dalmatinskog namjesništva.

+

Marin Nikolić-Kaër c. k. kotarski povjerenik u ime svoje i svoje supruge Mitzi rodj. Buzolić te svojih kćeri Sonje i Vande i sina Egona, sestre Antoniette Grossmann i brata Šimuna c. k. poštanskog činovnika, sada u vojsci, rodjaka Nikole kanonika Ribičića, ujca popa Petra Kaër-a, šurjaka Ernesta Grossmanna c. i. k. majora i nećakinje Mitzi Grossmann, kao i ostale rodbine javlja rascviljenim srcem smrt neprežaljjenog svog oca, dotično tasta, djeda, šure i ujca

ANTUNA NIKOLIĆ-A
c. k. ravnateljica sudbene kancelarije u m.

preminulog u Makarskoj dne 6. prosinca 1917.

Stari kotorski arhiv u Zađru.

(Nastavak).

9) Dukali dužda Dominika Contareno od 23./4. 1672. upravljene kot. rektoru i proved. Leonardu Venieru. Budući bio imenovan opat Andrija Zmajević barskim nadbiskupom i srpskim primasom, za ispražnjenu tim opatiju Sv. Gjurgja bio je imenovan don Petar Tagliapietra u Senatu dne 22./4. 1672. Nareguje se da bude uveden u temporalni posjed.

10) Dukali dužda Nikole Sagredo, od 6./5. 1676. upravljene kot. rektoru i proved. Jeronimu Grimani-u, kojim se potvrđuje izbor Dubrovčanina don Karla Franchi «monacho Melitense» za opata Sv. Gjurgja i dava ovlaštenje, da ovaj bude uveden u temporalni posjed, izričito izjavom, da ovo biva samo za ovaj put i da ne može služiti za primjer za druge izbore u buduće, pošto vazda mora biti odregien jedan podanik u smislu zakona.

11) Dukali dužda Ivana Corner-a, od 7./1. 1718. M. V. upravljene kot. rektoru i proved. Bart. Disani-u i nasljednicima. —

Došto se je bio odrekao opatije Sv. Gjurgja opat don Antun Zambella peraška općina izabrala je opata don Vicka Mazarovića 1) Senat ovim potvrđuje izbor i nareguje, da opat Vicko Mazarović bude uveden u temporalni posjed. — Ustoličenje je bilo obavljeno u crkvi Sv. Gjurgja na otočiću istoimenom kod Perasta dne 24./5. 1719., od Ivana Vasseli-a «Canc-r Prett-o». — Kao crkveni delegat prisustvovao je ustoličenju kanonik don Vicko Kosović. 2)

1) Burna je bila sjednica velikog, malog i tajnog vijeća u crkvi Sv. Nikole dne 27. 2. 1719., za izbor nasljednika Zambelli, koji se je bio odrekao opatije Sv. Gjurgja. Izbor se je imao obaviti između šest peraških svećenika, koji su se nazivali na opatiju i to: don Iva Raškovića, don Bernarda Perovića, don Tripa Grubaša, don Vicka Mazarovića, don Luke Burovića i don Kristofora Marinovića. Tek u trećem, užem izboru bio je izabran opat don Vicko Mazarović. Zapisnik u izvorniku ove burne sjednice priložen je ovim dukalima.

2) Kanonik Vicko Kosović bio je rođom iz Dobrote. Bio je učen, revan i zaslužan svećenik. Papa Klement XII. god. 1735. imenovao ga je korčulanskim biskupom. Umro je u Korčuli dne 21./7. 1761. O njemu sam skupio nekoliko podataka, koje ću objelodaniti u svoje vrijeme.

12) Dukali dužda Frana Loredano od 6./9. 1752., upravljene kot. rektoru i proved. Valeriju Anselmi-u. Budući se bio odrekao Opatije Sv. Gjurgja opat don Vicko Mazarović, općina peraška je izabrala opatom don Marka Martini-a. Ovim dukalima bi ovaj potvrđen za opata.

13) Patenta kot. biskupa Stjepana dell'Olio, od 4./12. 1775., kojom peraškom opatuzupniku don Andriji dru. Baloviću bi imenovan za kapellana don Frano Mikulić, rečeni Burić, iz Rogoznice, biskupije splitske i to: «per capellano curato delle ville di Castagniza, Giurici, Sterp e Lipzi, e delle poche case di Glogovaz e Josciza, pertinerze di Perasto, la spirituale cura delle quali è a peso di esso S. Abb. Paroco». — Krstionica, za krstiti djecu ovih mjesta bila je samo jedna i to u crkvi Sv. Nikole u Perastu.

14) Dukali dužda Pavla Reniera od 16./4. 1785., upravljene kot. rektoru i proved. Dominiku Marcello. Budući bio umro opat Sv. Gjurgja i župnik peraški don Andrija dr.

Balović 1) te zahvalio se o. Josip Marinović 2) na časti opata, netom mu je bilo javljeno imenovanje, bio izabran od općine peraške opatom-zupnikom don Vicko dr. Mazarović. Ovim dukalima bio je potvrđen.

15) Patenta istog kot. biskupa Stjepana dell'Olio, od 9./7. 1785., kojom potvrđuje don Vicka dra. Mazarovića za opata-zupnika u Perastu.

2. Knjižica (rukopis) u 8.-i str. 16., koja sadrži «Processus Excommunicationis late contra illos de Perasto ob nephandum Supplicium, ac necem illatam Domino Commendatario Sancti Georgii, eorum Parochiano, in Ecclesia eadem Missam celebrante trucidato die 3 Maji 1535».

1) Zaslužni opat dr. Andrija Balović ostavio je u rukopisu «Povjest Perasta», još neliskano.

2) Ovo je Peraštanin, Isusovac o. Josip Marinović, bogoslovac, kojega je mnogo cijenio papa Pijo VII.

(Slijedi).

„BLANKA“

Držim na skladištu još malo sanduka njemačkog surogata sapuna **BLANKA**, koji potpuno nadomjestuje obični sapun.

Izvršujem naručbe najmanje jednog cijelog originalnog sanduka od 200 komada po oko 20 đkg. - dok zaliha traje - po Kr. 55 svaki sanduk franko ovdje, i to samo ako mi bude unaprijed dostavljena odnosna svota.

MARCELLO PATTIERA - Zadar.

Jadranska banka
podružnica Split

počam od

1. siječnja 1917

plaća na uložnim knjižicama

3³/₄ kamata.

Školskih i kancelarijskih
potrepština!

Umjetničkih
dopisnica!

Naručbe pečata
od gume za
urede itd.

A. PAUT
Papirnica - ZADAR Dalmacija
Zastupnica Oesterreichischer Postkartena-Gesellschaft, Bez.

Bazarne
robo!

Prodaja boljih
novina

pretplatnici ih primaju kući
bez ikakve nagrade donosioću.

Fratelli Mandel & Nipote
BANCA CAMBIO-VALUTE - ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: Lettere di pegno 4¹/₂ del Credito fondiario dalmato Obbligazioni provinciali dalmate 4%. Lettere di pegno 4¹/₂ o 4% della Banca Commerciale di Budapest. — Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 4%. — Prestito ferroviario Bulgaro al 6 e 5%. — Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina 4¹/₂%.
ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse.
CEDE Cartelle pi lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: Città di Vienna 1874 Vinc. princ. Cor. 400.000, in rate mensili di Cor. 20. Credito fondiario Austriaco 3%. Vinc. princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10. Credito Mobiliare Aust. 1858. Vincita princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20. Banca Ipotecaria Ungherese 4%. Vincita princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10. Lotti Turchi 1870 da f.chi 400. Vinc. principale f.chi 600.000, in rate mensili di Cor. 8. Gruppo Croci rosse Austriache, Italiane ed Ungheresi. Vincita princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 6. Singole cartelle Cor. 2 ecc.
ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 4%.
RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e simili richieste dei propri clienti, senza alcuna spesa.
ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabilite.
ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita, Accidenti Furto con iscaso, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

Modre galice
98%
prodaje na malo i na veliko
Aleksandar Kovačević - Zadar
na staroj obali (magazin Tripolić). 1-12

INTERESANTNA NOVOST!

za sve postolarnice, postolare i t. d. uklanja sve mane drugih zaštitnih i nadomjesnih poplata
Gibljiv-elastičan poplat od pletene željezne žice
nevidljiv pričvršćen na postol. Tih, lagan hod. Duzanje isključeno. Može se lako pribiti i odalečiti nakon istrošenja.

Najbolja, najtrajnjia
zaštita za poplate.

Proizvaga 66 u 9 različitih
veličina t. j. u Dr. 30, 32, 34,
36, 38, 40, 42, 44 i 46.

Cijena pojedinom paru uključivo
čivo vijke za pričvršćivanje
Kr. 5.20.
Grosistima i preprodavaocima znatan popust

Parovi šalju se na uzorak uz pouzecu
Kr. 5.50 uključivo poštarinu i pakovanje
ili uz isplatu unaprijed.

Isključiva prodaja za Dalmaciju, Bosnu-
Hercegovinu i Istru kod tvrtke
BRAČA KLEIN - ZADAR (Dalmacija).

Naklada školskih knjiga i dopisnica

Skladište papira i kancelarijskih potrepština

MERCUR & Mikula - Zadar, ulica sv. Vida 11.

Nugja: Umjetničkih dopisnica i Ljubavnih od 8 do 20 h. — Školskih potrepština osobito Zadaćnica. — Listova, Kuverata i Računa štampanih za trgovce. — Mapa za pisma 10 kuv. i 10 listova crt. 28—32 h. — Feltpost 1000 komada Kr. 8.— — Cigaretnog papira: «Riz Abadije» I. 60/100 Kr. 13.—, II. 100/100 Kr. 10.— «Austria» 100/80 Kr. 4.50. «Samum» II. 120/80 Kr. 10.— — Fotografiskih potrepština. — Trgovačkih knjiga svake vrsti i veličine.

Smalltranih tablica
za groblje
sa i bez fotografije

— za dućano i za urede. —

Disači stroj «Meteor»
takogjer hrv. pismom.

Pečata od gume
i mjedi.

Električna Baterija Kr. 2.—
komplet Kr. 4.50.
Novost! Slika N. V. Cara KARLA I. u bojama, veličina 73x50, Kr. 3.50. Okvira svake vrsti i veličine jeftino. — Špaga od papira od 1/2 do 6 m/m po kg. Kr. 7, 8, 10, sa gvozdenom žicom 3 m/m kg. K. 10.

POTPLATE od gume i od kože za postole, samo za trgovce i postolare na veliko.

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK

Agenturni, komisionalni i otpremnički posao. — Zastupstvo osjeguravajućeg društva «HERCEG-BOSNA». — Zastupstvo i skladište ugl. Tvrtke Michele Truden, Trst. — Zastupstvo i skladište ugl. Tvrtke Miho Sez, Dubrovnik. — Dreuzimlje narudžbe svakovrsnih modernih pečata iz gume i mjedi za pečatni vosak i sve ostale pečatne predmete, sve uz tvorničku cijenu. Brza izradba. — Kupuje prazne vreće i plaća najvišom cijenom.

Poveljeni trgovačko-
pomorski mešetar.

ODBOR.